

פרוטוקול מס' 20/ב

מישיבת ועדת הכנסת ביום שני, א' אדר
תשי"ג (16.2.1953) בשעה 15.00

נוכח: ז. שפר - סגן יו"ר הכנסת

חברי הוועדה:

- ד. בר-רב-האי - היו"ר
- י. אורי
- ב. אזניה
- ש. בנה
- ה. ברגד
- י. בדר (במקום א. רזיאל-נאור)
- י. בר-יהודה
- ש. גרידי
- מ. וילנד
- א. כלפון
- מ. בורוק
- י. רפאל
- ח. רובין
- י. שפירא

מוזמנים:

- ח. ליאור - מזכיר יו"ר הכנסת
- מ. רוזטי - מזכיר הכנסת
- א. צידון - סגן מזכיר הכנסת

חסר: ע. איכילוב

- סיף אל-דין אלזועבי
- י. ניצני
- ש. לוננץ
- סאלח חסן ח' ניפס
- ק. כהנא
- א. סטופ
- ד. צברי
- י. הררי

סדר-היום: א. קביעת זמן לדיון בהודעת ראש הממשלה
בכנסת ביום א' אדר תשי"ג (16.2.53)

ב. פגרת הפורים.

קביעת זמן לדיון בהודעת
ראש הממשלה בכנסת ביום א'
אדר תשי"ג (16.2.53)

היו"ר ד. בר-רב-האי:

כפי שהבטחתי, כנסת את הוועדה. אך ביבתאים
חל שינוי. הבטחתי לכנס את הוועדה לשם קביעת
סדר הדיונים בהצעות לסדר-היום והצעות אי-אמון לממשלה. אך מכיון שראש
הממשלה ימסור היום הודעה בכנסת באותו נושא, בו הוצעו ההצעות - דרטיני
שעלינו וק' לקבוע את מסגרת הזמן לדיון לאחר הודעתו של ראש הממשלה; דיון
זה יקיף גם את ההצעות לסדר-היום, ובסופו תוכלנו הטיעות שתרצנה בכך
להציע אי-אמון לממשלה.

מ. וילנר:

אנו הגשנו בשבוע שעבר הצעת אי-אמון לממשלה.
הצעה זו הוגשה יותר ט-24 שעות לפני ישיבת
הכנסת, אך אנו הסכמנו שההצבעה תתקיים היום, יום ב'. לודעתנו אין למזג
את הודעת ראש הממשלה ואת ההצעות לסדר-היום, כי אלה הם שני דברים נפרדים.
מכיון, שלפי התקנון קודמת הצעת אי-אמון לכל דיון אחר - אני מציע לקיים
את הצבעת אי-האמון תחילה, ולאחר זאת יוכל ראש הממשלה למסור את הודעתו.

היו"ר ד. בר-רב-האי:

הממשלה רשאית למסור הודעות בכל עת שתרצה,
והודעתה קודמת לכל סעיף אחר בסדר-יומה של
הכנסת. אתם תוכלו להגיד את דברכם בשעת הדיון לאחר ההודעה, ואיש אינו
מובע סכס להציע אי-אמון בסוף הדיון.

י. בר-יהודה:

מה בוסח הכותרת של הודעת הממשלה?

מ. רוזטי:

כפי שהבינותי, ההודעה תכלול את כל העניינים:
ניתוק היחסים וההתפוצצות בצירות הסובייטית.

י. בר:

המצב מבחינת התקנון מוזר: מצד אחד, קובע
התקנון כי הצעת אי-אמון קודמת לכל; מצד שני,
הוא קובע, כי הודעת הממשלה קודמת לכל. על-כן, ועדת הכנסת רשאית לקבוע
את הסדר במקרה זה.

שנית, קיימת בעיית הדיון. לודעתי זכותו של
הבית לדרוש דיון מידי לאחר הודעת ראש הממשלה.

שלישית, יש לקבוע אם הדיון יהיה נפרד או
משותף בשני העניינים. וזכור, כי במקרה של הצעת חוק שווי שכורות - ואז
היתה הצעת חוק של הממשלה והצעת חוק של חברת כנסת - החליטה ועדת הכנסת,
כי יש לקיים דיון משותף. לאור התקדים הזה, רשאית ועדת הכנסת, גם הפעם
לקבוע, כי יש לקיים דיון אחיד.

לודעתי, יש כאן שני עניינים נפרדים: מקרה
ההתפוצצות וניתוק היחסים. אך מכיון שוועדת הכנסת רשאית להחליט שיש
לקיים דיון משותף בשני העניינים, יש להקציב לדיון זמן מספיק - ואני
מציע 6 שעות.

ח. רובין:

אגע רק בבעיות הפרוצדוראליות. מבחינה זו,
מצבנו הוא כדלקמן: קיימות 3 בעיות. ראשית,
סיעת מפ"ם הגישה בזמנו הצעה לסדר-היום, והגשיאות, בניגוד לסמכותה,
ביטלה אותה. על בעיה זו נבקש לדון בוועדת הכנסת, אך מכיון שבמחייבה
מעשית אין ערך רב לדבר - איננו עומדים על-כך שהדיון בסמכותה של הגשיאות
לבטל הצעה לסדר-היום יתקיים דוקא היום. אך ערעור זה קיים ועומד.

שנית, סיעת מפ"ם ועוד סיעות הציעו הצעות
אי-אמון. אפשר לאחד את הדיון בהן, אך אי-אפשר לאחד את הצעת העניין.
כלומר, לפי דעתי, צריך לקבוע סדר, אשר לפיו תוצגנה הצעות אי-האמון,
ותובא הודעת הממשלה - והדיון בשני הדברים יהיה משותף. אני מציע להקדים
את הצגת הצעות אי-האמון בפני הודעת הממשלה. לודעתי, צריכה ועדת הכנסת
להחליט בהתאם לכך.

קביעת זמן לדיון בהודעת
ראש הממשלה בכנסת ביום א' אדר
תשי"ג (16.2.53)

י. בר-יהודה:

לא טוב הדבר, גם בדברים קטנים, כאשר הממשלה
מבינה דבר-מה באיחור, אילו הבינה בשבוע
שעבר שיש מאורעות שצריך לדון עליהם, ואין לעבור ולהתחמק מדיון בהם,
ייתכן ולא היינו עומדים היום בפני סיבוכים פרוצדוראליים - ולא פרוצדוראליים -
שאנו עומדים בפניהם היום. למשל, סיעת מפ"ם לא רצתה להציע הצעת אי-אמון;
היא ביקשה להעמיד הצעה לסדר-היום, ובסופו של הדיון היתה מציעה אי-אמון,
או שלא היתה מציעה זאת. אך מבין שהנשיאות ביטלה הצעה זו, לא היתה
בפנינו דרך אחרת, אלא להאחז בדבר היחידי, שאותו אין הנשיאות יכולה לבטל
באופן בלתי-חוקי, כפי שביטלה את ההצעה לסדר-היום: הצענו הבעת אי-אמון.

אשר לצד הפרוצדוראלי-פורמאלי - צודק חבר הכנסת
רובין. אך אנו צריכים לדעת כמה זמן יינתן לדיון זה, להבעת הדעה. אחרת,
אם לא נקבל תשובה מספקת - נצטרך להאחז בפורמאליות.

ב. אונג'ה:

יש להפריד בין הטענה לעבר - ואיני רוצה לקבוע
עמדה לגבי השאלה שעורר חבר הכנסת רובין, השומר
לעצמו את הזכות להעלות את השאלה של הורדת הצעת מסדר-היום - ואני שומר לעצמי
זכות לקבוע עמדה להצעה זו, כאשר הוא יעלה אותה.

לעומת זאת, ישנה שאלה מעשית של הדיון, לאחר
שהדברים נשתלבו. כמה שלא ירצו למצוא את אי-המזיגה בין הגורמים השונים
בכנסת - יש קומפלקס אחד, והוא: ההתפתחות של יחסי מדינת ישראל
וברית-המועצות. לדעתי, כל מה שמישהו בבית ירצה להגיד, כלול בנושא אחד.
לכן, אני מבין את טענתו של חבר הכנסת בר-יהודה, המבקש לדעת מה תהיה
התכלית - כמה יוכלו לומר.

אך מוזר הוא הדבר, כאשר מבקשים לדבר לחוד
על הצעת אי-האמון ועל הודעת ראש הממשלה. אינני מבין מדוע יש לדבר על
כל ענין וענין לחוד. תימנע הודעת הממשלה, יהיה דיון, ובעקבות הדיון
יהיה סיכום. אני מציע לקיים דיון אחד בכל ההצעות ובהודעת ראש הממשלה.

ש. כהן:

אם טובת המדינה דורשת זאת - יש לשנות את התקנון.
כרגע, זכותה של ועדת הכנסת להחליט שהדיון יהיה
אחד - ואני מציע שהדיון יהיה משותף.

ט. בורוק:

כל שאלות כרוכות זו בזו, ועל כן אין לקיים
דיון נפרד. אני תוסף בקיום דיון משותף.

היו"ר ד. בר-רב-האי:

דומני, שעוד לא היה מקרה כזה כמו הפעם, שכל
המציעים יבואו על סיפוקם המלא בדיון שלאחר
הודעת ראש הממשלה. מציעי אי-האמון יוכלו להציע את הצעתם בסוף הדיון.

ח. רובין:

אני מזהיר את ועדת הכנסת מפני יצירת תקדים
שאינן לשים לב לתקנון, בקלות כזו.

היו"ר ד. בר-רב-האי:

התקנון אינו עונה לשאלה זו. הוא מבליט בין
הצעות אי-אמון, הצעות לסדר-היום והודעות הממשלה.
במקרה זה כל ההצעות מכוונות לנושא אחד.

קביעת זמן לדיון בהודעת
ראש הממשלה בכנסת ביום א' אדר
תשי"ג (16.2.53)

הצעתנו היא, שלאחר הודעת בא-כוח הממשלה,
יינתן זמן למציעי הצעות והדיון יהיה משותף.

י. בר-יהודה:

אני מציע להצביע תחילה על שינוי התקנון.

ט. וילנר:

ה צ ב ע ה

ברוב קולות נדחתה הצעתו של ט. וילנר

היו"ר ד. בר-רב-האי: עלינו להצביע על שתי הצעות: אחת - לאחר הדיון
בהודעת ראש הממשלה יתקיים דיון, אשר בו ישתלבו
כל ההצעות. ההצעה השניה - תימסר הודעת הממשלה, תוצענה ההצעות לסדר-היום
ולאי-אמון, ויתקיים דיון משותף. א

ה צ ב ע ה

ברוב של 9 קולות נגד 3 קולות נתקבלה
ההצעה שלאחר הודעת ראש הממשלה יתקיים
דיון בהודעה. דיון זה יקיף כל ההצעות.

היו"ר ד. בר-רב-האי: עלינו לקבוע זמן לדיון.

ב. אזניה: אני מציע 3 שעות.

ח. רובין: אני מציע 8 שעות.

א. ברר: אם יש כאן מיזוג של כל העניינים - לא ייתכן
להקציב זמן מוגבל מדי.

ה צ ב ע ה

ברוב של 9 קולות נגד 3 קולות הוחלט
להקציב לדיון 3 שעות.

י. בר-יהודה: אני מציע לשנות את ההחלטה ולהקציב לדיון שעה
אחת.

ה צ ב ע ה

ההצעה נדחתה

ט. וילנר: אני מבקש להחליט כי כל סיעה תקבל מינימום של
20 דגע.

ההצעה נדחתה.

פגרת פורים...

ב. פגרת פורים:

היו"ר ד. בר-רב-האי: נתבקשתי על-ידי יושב-ראש הכנסת להודיע לכם, כי מכיון שפורים חל בירושלים ביום ב', כעבור שבועיים, לא תתכנס הכנסת באותו יום, אלא למחרתו, יום ג'.

י. בר-יהודה: לא ייתכן להחליט על אי-קיום ישיבת הכנסת ביום ב'. אני מבקש להעמיד ענין זה על סדר-יומה של הוועדה.

ש. בבה: אני תומך בהצעת חבר הכנסת י. בר-יהודה, להעמיד את הענין בסדר-יומה של הוועדה.

הישיבה ננעלה בשעה 16.00